



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

مبادلات تجاری ایران با ارمنستان



براساس آمارهای گمرک ایران، ارزش تجارت کالایی ایران و ارمنستان در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۸۳ میلیون دلار بوده که ۱۶۱ میلیون دلار آن صادرات ایران به ارمنستان و حدود ۲۴ میلیون دلار آن واردات ایران از این کشور بوده است. به طور کلی تجارت ایران و ارمنستان در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ با کاهش همراه بوده است؛ صادرات ایران به ارمنستان کاهش ۲۱ درصدی و واردات ایران از این کشور کاهش ۱۲ درصدی را تجربه کرده است. در این گزارش به طور خلاصه تجارت ایران و ارمنستان و همچنین شاخص‌های اقتصادی کشور ارمنستان مورد بررسی قرار می‌گیرد.

تهیه شده توسط فروغ کریمی امیرکیاسر

آذرماه ۱۳۹۸



معاونت بررسی های اقتصادی

در سال ۱۳۹۷، ایران و ارمنستان حدود ۱۸۳،۴ میلیون دلار تجارت در زمینه کالا داشته‌اند که نسبت به سال ۱۳۹۶ با کاهش حدود ۲۰ درصدی همراه بوده است. در سال ۱۳۹۷ صادرات ایران به ارمنستان حدود ۱۶۱ میلیون دلار و واردات آن از این کشور ۲۲،۶ میلیون دلار بوده است. در مقایسه با سال ۱۳۹۶ صادرات ایران به ارمنستان افت ۲۱ درصدی و واردات ایران از این کشور افت ۱۲ درصدی را تجربه کرده است. تراز تجاری ایران با ارمنستان در سال ۱۳۹۷ با مزاد ۱۳۸ میلیون دلاری همراه بوده که نسبت به سال ۱۳۹۶ حدود ۳۹ میلیون دلار، تضعیف شده است.

در سال ۱۳۹۷ مهمترین کالای وارداتی ایران از ارمنستان «لاشه و شقه حیوانات از نوع گوسفند (به استثنای بره) تازه یا سرد کرده» با کد تعرفه ۰۲۰۴۲۱۰۰ است. واردات ایران از ارمنستان در این کد تعرفه بیش از ۱۴ میلیون دلار به وزن ۲ هزار تن بوده است. پس از آن «سایر مکمل‌های دارویی برای خرده فروشی که تولید داخلی مشابه ندارند»، «سایر وسایل نقلیه موتوری با حجم سیلندر ۱۵۰۰ سی سی تا ۲۰۰۰ سی سی بجز امبولانس و هیبریدی»، «پانل‌های و میزهای کنترل اشعه ایکس، صفحه اشعه ایکس، اجزاء و قطعات و متفرعات دستگاه‌های مولد اشعه ایکس، الف، بتا یا گاما» به ترتیب با واردات حدود ۱،۷ میلیون دلار، ۷۷۲ هزار دلار و ۷۶۶ هزار دلار در رده‌های بعدی اقلام عمده وارداتی ایران از ارمنستان در سال ۱۳۹۷ قرار داشته‌اند (جدول ۱).

جدول ۱- اقلام عمده وارداتی ایران از ارمنستان در سال ۱۳۹۷

ردیف	تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (دلار)
۱	۰۲۰۴۲۱۰۰	لاشه و شقه حیوانات از نوع گوسفند (به استثنای بره) تازه یا سرد کرده	۲۰۰۵۹،۵۶۰	۱۴،۰۶۳،۹۲۷
۲	۳۰۰۴۹۰۹۰	سایر مکمل‌های دارویی برای خرده فروشی که تولید داخلی مشابه ندارند	۸،۱۱۵	۱۶۵۲،۹۹۲
۳	۸۷۰۳۲۳۱۹	سایر وسایل نقلیه موتوری با حجم سیلندر ۱۵۰۰ سی سی تا ۲۰۰۰ سی سی بجز امبولانس و هیبریدی	۲۱،۵۳۵	۷۷۱،۹۷۱
۴	۹۰۲۲۹۰۰۰	پانل‌های و میزهای کنترل اشعه ایکس، صفحه اشعه ایکس، اجزاء و قطعات و متفرعات دستگاه‌های مولد اشعه ایکس، الف، بتا یا گاما	۷۰۱	۷۶۶،۳۸۹
۵	۰۲۰۴۱۰۰۰	لاشه و شقه بره، تازه یا سرد کرده	۱۱۳،۶۳۰	۷۵۳،۶۳۲
۶	۹۰۳۱۸۰۴۰	حسگرها به جز ردیف شماره ۹۰۳۱۸۰۲۰	۱،۲۰۱	۶۷۴،۹۸۷
۷	۰۷۱۳۳۳۱۰	لوبیا چیتی	۵۳۸،۰۰۸	۵۶۶،۳۵۵
۸	۷۶۰۱۲۰۰۰	آلیاژهای آلومینیوم، کار نشده	۳۰۰،۰۰۰	۵۴۴،۴۳۳
۹	۹۰۱۸۵۰۹۰	سایر آلات و وسایل امتحان، تشخیص بیماری و جراحی چشم، غیر مذکور در جای دیگر	۳،۰۵۳	۳۲۵،۷۶۰
۱۰	۴۴۰۷۹۲۰۰	چوب اره شده یا ناهمواری گرفته شده از ذرازا، لایه بری شده یا پوست کنده به ضخامت بیش از ۶ میلی‌متر از گونه راش	۶۷۸،۹۰۰	۲۹۸،۱۶۶
۱۱	۳۰۰۵۱۰۹۰	سایر لوازم زخم‌بندی چسبنده غیر مذکور	۲،۸۹۱	۲۱۰،۴۱۱
۱۲	۸۴۰۸۹۰۱۰	سایر موتورهای دیزل و نیمه دیزل با قدرت تا ۱۵۰ اسب بخار	۱۸،۹۷۸	۲۰۲،۱۲۷
۱۳	۷۶۰۲۰۰۰۰	قراضه و ضایعات آلومینیوم	۲۵۲،۵۵۲	۱۹۸،۳۹۶
۱۴	۹۰۲۰۰۰۰۰	سایر وسایل تنفسی و ماسک‌های گاز، بجز ماسک استحقاظی فاقد قطعات مکانیکی و فیلترهای قابل تعویض	۱،۳۳۲	۱۷۲،۷۶۷



جدول ۱- اقلام عمده وارداتی ایران از ارمنستان در سال ۱۳۹۷

ردیف	تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (دلار)
۱۵	۰۷۱۳۳۲۰۰	لوبیا قرمز کوچک یا خشک، غلاف کنده، حتی پوست کنده یا لپه شده	۱۷۶،۰۰۰	۱۷۲،۶۹۶
۱۶	۲۳۰۹۹۰۳۰	افزودنی‌های خوراک آماده دام و طیور	۲۰،۰۰۰	۱۲۸،۱۰۵
۱۷	۲۵۱۲۰۰۰۰	خاک سیلیسی سنگواره (کیزلگور، تریپولیت و غیره)، خاک های سیلیسی با وزن مخصوص ظاهری کمتر از یک	۱۷۹،۳۹۰	۱۱۶،۱۲۱
۱۸	۸۵۲۹۹۰۹۰	سایر اجزاء و قطعات غیر مذکور مربوط به شماره ۸۵۲۵ لغایت ۸۵۲۸	۹	۱۰۷،۵۰۰
۱۹	۸۴۶۰۲۹۰۰	ماشین‌های سنگ زنی برای فلزات، غیر از سطوح تخت، بادقت تا ۰/۱۰ (یک صدم) میلیمتر	۴۸،۱۲۰	۹۱،۲۷۴
۲۰	۸۴۲۵۱۱۹۰	سایر قرقره‌های طناب دار بالا کشنده دارای موتور برقی بجز انواع هویست با ظرفیت ده تن و بالاتر	۳،۵۷۲	۷۵،۴۰۱
۲۱	۸۵۰۴۴۰۵۰	کنترل دور موتور	۱،۸۷۷	۷۴،۶۸۵

منبع آمارها: گمرک ج.ا.ا

مهمترین کالای صادراتی ایران به ارمنستان در سال ۱۳۹۷ «قیر نفت» با ارزش صادرات بیش از ۱۱ میلیون دلار بوده است. «گاز طبیعی مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر»، «محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت نوردشده، باپهنای حداقل ۶۰۰ میلی‌متر آبکاری شده یا اندودشده با روی غیر مذکور در جای دیگر» و «پسته‌ها با پوست تازه یا خشک» نیز هر کدام با صادرات به ترتیب ۹،۵ میلیون دلار، ۷ میلیون دلار و ۶،۶ میلیون دلار در رده‌های بعدی اقلام عمده صادراتی ایران به ارمنستان قرار داشته‌اند (جدول ۲).

جدول ۲- اقلام عمده صادراتی ایران به ارمنستان در سال ۱۳۹۷

ردیف	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (دلار)
۱	۲۷۱۳۲۰۰۰	قیرنفت	۳۶۰۸۹،۱۲۰	۱۱،۱۴۴،۸۱۹
۲	۲۷۱۱۱۱۹۰	گاز طبیعی مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۴۷،۶۳۹،۵۸۵	۹،۵۲۷،۹۱۷
۳	۷۲۱۰۴۹۰۰	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت نوردشده، باپهنای حداقل ۶۰۰ میلی‌متر آبکاری شده یا اندودشده با روی غیر مذکور در جای دیگر	۱۱،۳۱۷،۲۵۳	۶،۹۵۸،۵۲۴
۴	۰۸۰۲۵۱۰۰	پسته‌ها با پوست تازه یا خشک	۸۸۴،۲۵۷	۶،۵۸۲،۰۶۸
۵	۷۳۰۸۲۰۰۰	برج و منجنیق از چدن، آهن یا از فولاد	۵،۴۸۳،۵۷۹	۵،۷۵۳،۳۱۵
۶	۷۲۰۲۲۱۱۰	فروسیلیسیوم دارای بیش از ۵۵ درصد ولی مساوی یا کمتر از ۸۰ درصد وزنی سیلیسیوم	۴،۳۷۲،۳۰۴	۵،۳۰۰،۷۱۲
۷	۲۵۲۳۲۹۰۰	سایر سیمان سفید پرتلند بجز رنگ شده به طور مصنوعی	۱۵۲،۸۸۴،۶۸۳	۴،۹۹۹،۰۰۱
۸	۳۹۰۱۲۰۲۰	پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ یا بیشتر	۳،۶۹۶،۰۰۰	۴،۲۸۰،۲۱۹
۹	۸۴۷۹۸۹۹۰	سایر ماشین‌ها و دستگاه‌های مکانیکی با کار خاص غیر مذکور در جای دیگر	۴۳،۳۶۱	۴،۰۸۶،۹۷۶
۱۰	۲۷۱۰۱۲۹۰	سایر روغن‌های سبک و فرآورده‌ها بجز بنزین	۶،۲۳۵،۶۱۶	۴،۰۷۷،۴۹۷
۱۱	۵۷۰۲۹۲۰۰	کف پوش‌های غیرمخملی باف، از مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی آماده مصرف	۳۸۳،۱۷۴	۳،۹۷۸،۲۶۵
۱۲	۷۲۱۴۲۰۰۰	میله‌های آهنی یا فولادی، گرم نوردشده دارای دندان، برآمدگی گودی یا بعد از نورد تاب داده شده، یا با تغییر شکل یافتگی‌های حاصل از نورد	۶،۲۲۴،۲۷۶	۲،۸۸۹،۷۵۸



جدول ۲- اقلام عمده صادراتی ایران به ارمنستان در سال ۱۳۹۷

ردیف	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (دلار)
۱۳	۳۹۰۲۱۰۳۰	گرید نساجی پلی پروپیلن	۲,۲۶۶,۵۰۰	۲,۵۴۸,۴۰۳
۱۴	۶۹۰۷۲۲۰۰	با ضریب جذب آب وزنی بیش از ۰/۵ درصد و حداکثر ۱۰ درصد	۲۵,۳۳۱,۳۰۱	۲,۵۳۳,۰۶۲
۱۵	۷۰۰۵۱۰۳۰	شیشه فلوت، ساییده و صیقل شده مسلح نشده با ضخامت‌های بیشتر از ۲,۵ میلیمتر تا ۴,۵ میلیمتر	۱۰,۹۰۱,۹۵۲	۲,۱۶۶,۸۷۷
۱۶	۷۲۱۳۱۰۹۰	سایر میله‌های گرم نورد شده بصورت طول‌های نامنظم پیچیده شده دارای دندان، برآمدگی گودی یا غیره که در جای دیگری ذکر نشده باشد	۴,۱۷۹,۵۰۳	۲,۰۸۵,۳۱۰
۱۷	۲۸۳۰۱۰۰۰	سولفور سدیم	۶,۱۳۵,۰۲۵	۲,۰۳۵,۱۲۵
۱۸	۳۹۰۱۱۰۶۹	کامپاند پلی اتیلن ویژه روکش سیم و کابل با چگالی کمتر از ۹۴٪ بجز نوع پودری	۱۶,۶۲۲,۱۴۵	۱,۹۷۹,۲۴۶
۱۹	۶۹۰۷۴۰۹۰	سایر مکعب‌های موزاییک کاری	۱۶,۸۱۵,۲۷۵	۱,۹۰۰,۹۷۳
۲۰	۳۹۰۱۱۰۳۰	پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۹۴٪	۱,۷۲۰,۵۰۰	۱,۸۱۷,۸۰۵

منبع آمارها: گمرک ج.ا.

به طور کلی ارمنستان در سال ۲۰۱۸ حدود ۶۵۶ میلیون دلار واردات از منطقه خاورمیانه داشته که بزرگترین مبدا وارداتی آن در این منطقه ایران بوده است. در سال ۲۰۱۸، بیش از ۲۶۹ میلیون دلار از کل واردات ارمنستان از ایران بوده است. ترکیه نیز دومین مبدا وارداتی ارمنستان در منطقه خاورمیانه در سال ۲۰۱۸ بر اساس آمارهای مرکز تجارت بین‌المللی، بوده که حدود ۲۵۱ میلیون دلار از کل واردات این کشور را به خود اختصاص داده است. امارات متحده عربی، اسرائیل، مصر، عراق، عربستان سعودی و لبنان نیز در رده‌های بعدی مبادی وارداتی ارمنستان در خاورمیانه در سال ۲۰۱۸ قرار داشته‌اند.

جدول ۱- روند شاخص های کلان اقتصادی ارمنستان و پیش بینی آنها طی سال های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۴

متغیر	واحد سنجش	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲	۲۰۲۳	۲۰۲۴
تولید ناخالص داخلی به قیمت های ثابت	درصد تغییر	۵.۲	۶.۰	۴.۸	۴.۵	۴.۵	۴.۵	۴.۵
تولید ناخالص داخلی به قیمت های جاری	میلیارد دلار	۱۲.۴	۱۳.۴	۱۴.۱	۱۵.۰	۱۵.۹	۱۶.۹	۱۷.۹
تولید ناخالص داخلی به قیمت های جاری	میلیارد دلار، برابری قدرت خرید، دلار بین المللی	۳۰.۵	۳۲.۹	۳۵.۲	۳۷.۵	۳۹.۹	۴۲.۶	۴۵.۵
سرانه تولید ناخالص داخلی به قیمت های جاری	دلار آمریکا	۴,۱۸۷.۶	۴,۵۲۷.۶	۴,۷۵۹.۲	۵,۰۵۹.۵	۵,۳۷۸.۷	۵,۷۰۲.۳	۶,۰۴۳.۹
سرانه تولید ناخالص داخلی به قیمت های جاری	برابری قدرت خرید، دلار بین المللی	۱۰,۲۷۳.۴	۱۱,۰۸۳.۱	۱۱,۸۴۴.۶	۱۲,۶۳۲.۱	۱۳,۴۶۴.۲	۱۴,۳۵۰.۵	۱۵,۲۹۶.۹
تولید ناخالص داخلی براساس برابری قدرت خرید (سهم از جهان)	درصد	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۲
نرخ تبدیل برابری قدرت خرید	درام ارمنستان به ازای دلار بین المللی	۱۹۶.۸	۱۹۸.۷	۲۰۱.۷	۲۰۶.۱	۲۱۰.۷	۲۱۴.۸	۲۱۸.۹
کل سرمایه گذاری	درصدی از GDP	۲۲.۴	۲۳.۱	۲۵.۶	۲۵.۷	۲۵.۹	۲۵.۹	۲۶.۱
ناخالص پس انداز داخلی	درصدی از GDP	۱۳.۰	۱۵.۷	۱۸.۲	۱۸.۷	۱۹.۳	۱۹.۹	۲۰.۲
تورم (میانگین تغییرات)	درصد تغییر	۲.۵	۱.۷	۲.۵	۳.۳	۴.۰	۴.۱	۴.۱
تورم (در پایان دوره)	درصد تغییر	۱.۹	۱.۵	۳.۳	۳.۸	۴.۱	۴.۳	۴.۱
حجم واردات کالاها و خدمات	درصد تغییر	۱۰.۴	۴.۰	۴.۳	۵.۱	۵.۱	۴.۹	۴.۸
حجم واردات کالاها	درصد تغییر	۱۱.۷	۱.۷	۳.۶	۴.۶	۴.۶	۴.۶	۴.۹
حجم صادرات کالاها و خدمات	درصد تغییر	-۰.۱۶	۷.۹	۷.۰	۶.۳	۵.۸	۶.۱	۵.۲
حجم صادرات کالاها	درصد تغییر	۶.۵	۱.۱۱	۴.۵	۵.۶	۵.۷	۷.۲	۶.۱
نرخ بیکاری	سهم از کل نیروی کار	۱۸.۱	۱۷.۶	۱۷.۵	۱۷.۷	۱۷.۶	۱۷.۵	۱۷.۴
جمعیت	میلیون نفر	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰
درآمد عمومی دولت	درصدی از GDP	۲۱.۶	۲۳.۵	۲۳.۹	۲۳.۸	۲۴.۰	۲۴.۲	۲۴.۳
مصارف عمومی دولت	درصدی از GDP	۲۳.۵	۲۵.۰	۲۶.۱	۲۵.۷	۲۵.۹	۲۶.۱	۲۶.۱
خالص مطالبات/بدهی های عمومی دولت	درصدی از GDP	-۱.۸	-۱.۵	-۲.۲	-۱.۹	-۱.۹	-۱.۹	-۱.۸
خالص مطالبات/بدهی های اولیه عمومی دولت	درصدی از GDP	۰.۴۹	۰.۹۲	۰.۲۴	۰.۵۷	۰.۴۹	۰.۳۱	۰.۲۷
ناخالص بدهی عمومی دولت	درصدی از GDP	۵۱.۴	۵۰.۱	۵۰.۱	۴۹.۶	۴۹.۱	۴۸.۸	۴۸.۴
تراز حساب جاری	میلیارد دلار	-۱.۱۷	-۰.۹۹	-۱.۰۵	-۱.۰۵	-۱.۰۵	-۱.۰۳	-۱.۰۶
تراز حساب جاری	درصدی از GDP	-۹.۴	-۷.۴	-۷.۴	-۶.۹	-۶.۵	-۶.۰	-۵.۸

منبع: صندوق بین المللی پول